YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

19 päivänä huhtikuuta 2007 *

Asiassa C-295/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunal Supremo (Espanja) on esittänyt 1.4.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.7.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Asociación Nacional de Empresas Forestales (Asemfo)

vastaan

Transformación Agraria SA (Tragsa) ja

Administración del Estado,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.6.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Asociación Nacional de Empresas Forestales (Asemfo), edustajinaan procudarora D. P. Thomas de Carranza y Méndez de Vigo ja abogado R. Vázquez del Rey Villanueva,

– Transformación Agraria SA (Tragsa), edustajinaan abogado S. Ortiz Vaamonde ja abogado I. Pereña Pinedo,

– Espanjan hallitus, asiamiehenään F. Díez Moreno,

– Liettuan hallitus, asiamiehenään D. Kriaučiūnas,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään X. Lewis ja F. Castillo de la Torre

kuultuaan julkisasiamiehen 28.9.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sitä, salliiko EY 86 artiklan 1 kohta jäsenvaltion vahvistavan sellaisen oikeudellisen järjestelmän, jonka perusteella julkinen yritys voi toimeenpanna urakoita ilman, että siihen sovellettaisiin julkisia palveluhankintoja

koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annettua neuvoston direktiiviä 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1), julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/36/ETY (EYVL L 199, s. 1) ja julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/37/ETY (EYVL L 199, s. 54), ja sitä, onko tällainen järjestelmä näiden direktiivien vastainen.

2 Tämä pyyntö on esitetty Asociación Nacional de Empresas Forestalesin (jäljempänä Asemfo) ja Administración del Estadon välisessä oikeudenkäynnissä, jossa on kyse Transformación Agraria SA:ta (jäljempänä Tragsa) koskevaa oikeudellista järjestelmää vastaan tehdystä kantelusta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 92/50 1 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"Tässä direktiivissä:

a) *'julkisia palveluhankintoja koskevilla sopimuksilla'* tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty palvelujen suorittajan ja hankintaviranomaisen kesken, – –

– –

b) *'hankintaviranomaisilla'* tarkoitetaan valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia, yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

– –"

4 Direktiivin 93/36 1 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'julkisia tavaranhankintoja koskevilla sopimuksilla' rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty tavarantoimittajan (luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön) ja jonkun b alakohdassa tarkoitetun hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on tuotteiden osto, leasing-toiminta, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen osto-optioin tai ilman niitä. Kyseisten tuotteiden toimittamiseen voi lisäksi kuulua kokoamis- ja asennustyötä;

b) 'hankintaviranomaisilla' valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia, sekä yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen taikka julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

_ _"

5 Direktiivin 93/37 1 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"Tässä direktiivissä:

a) 'julkisia rakennusurakoita koskevilla sopimuksilla' tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty urakoitsijan ja b alakohdassa tarkoitetun hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on johonkin liitteessä II tarkoitettuun toimialaan liittyvän rakennustyön tai c alakohdassa tarkoitetun rakennusurakan toteuttaminen tai sekä sen toteuttaminen että suunnittelu taikka hankintaviranomaisen asettamat vaatimukset täyttävän rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla;

b) 'hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

– –"

Kansallinen lainsäädäntö

Julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö

6 Julkishallinnon hankintasopimuksista 18.5.1995 annetun lain nro 13/1995 (BOE nro 119, 19.5.1995, s. 14601), sellaisena kuin se on 16.6.2000 annetulla kuninkaan lakiasetuksella nro 2/2000 (BOE nro 148, 21.6.2000, s. 21775; jäljempänä laki 13/1995) kodifioituna, 152 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Hallinto voi teettää töitä omia yksiköitään, omaa henkilökuntaansa taikka omia materiaalisia välineitään hyödyntäen tai yhteistyössä yksityisten yrittäjien kanssa, viimeksi mainitussa tapauksessa sillä ehdolla, että kyseisten töiden arvo on alle – –, seuraavissa tilanteissa:

a) Hallinnolla on käytettävissään tehtaita, varastoja tai laitoksia taikka teknisiä tai teollisia yksiköitä, jotka pystyvät asianmukaisesti toteuttamaan suunnitellut työt, jolloin tätä toteuttamisjärjestelmää on yleensä käytettävä.

– –"

7 Lain 13/1995 194 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Hallinto voi valmistaa irtainta omaisuutta omia yksiköitään tai omaa henkilökuntaansa tai omia materiaalisia välineitään hyödyntäen tai yhteistyössä yksityisten yrittäjien kanssa, viimeksi mainitussa tapauksessa sillä ehdolla, että kyseisten töiden arvo on alle 177 §:n 2 momentissa vahvistettujen enimmäismäärien, seuraavissa tilanteissa:

a) Hallinnolla on käytettävissään tehtaita, varastoja tai laitoksia taikka teknisiä tai teollisia yksiköitä, jotka pystyvät asianmukaisesti toteuttamaan suunnitellut työt, jolloin tätä toteuttamisjärjestelmää on yleensä käytettävä.

– –"

Tragsaa koskeva sääntely

8 Tragsan perustaminen hyväksyttiin 21.1.1977 annetun kuninkaan asetuksen 379/1977 1 §:llä (BOE nro 65, 17.3.1977, s. 6202).

9 Kuninkaan asetuksella käyttöön otettua Tragsaa koskevaa sääntelyä on tämän jälkeen muutettu useita kertoja ja viimeksi 30.12.1997 annetulla lailla nro 66/1997 verotuksellisista, hallinnollisista ja sosiaalisista toimista (BOE nro 313, 31.12.1997, s. 38589), sellaisena kuin se on muutettuna 30.12.2002 annetulla lailla nro 53/2002 (BOE nro 313, 31.12.2002, s. 46086) ja 30.12.2003 annetulla lailla nro 62/2003 (BOE nro 313, 31.12.2003, s. 46874; jäljempänä laki 66/1997).

10 Lain 66/1997 88 §:ssä, jonka otsikkona on "Oikeudellinen järjestelmä", säädetään seuraavaa:

"1. [Tragsa] on valtionyhtiö – –, joka tuottaa keskeiset maaseudun kehittämiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvät palvelut tämän lain säännösten mukaisesti.

2. Autonomiset alueet voivat hankkia osuuksia Tragsan yhtiöpääomasta ostamalla osakkeita. Lupa osakkeiden luovutukseen saadaan valtiovarainministeriöltä maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriön sekä ympäristöministeriön esityksestä.

3. Tragsan toimialana on:

a) Kaikenlaisten maa- ja metsätalouteen, karjankasvatukseen, maaseudun kehittämiseen, luonnon- ja ympäristönsuojeluun, vesiviljelyyn ja kalastukseen liittyvien

toimien, töiden ja palvelujen toteuttaminen sekä luonnonvarojen käytön ja hoidon kehittämisen kannalta tarpeellisten toimien toteuttaminen erityisesti suojelemalla ja rikastuttamalla Espanjan historiallista perintöä maaseudulla – –;

b) selvitysten, suunnitelmien, hankkeiden laatiminen ja kaikenlainen neuvonta, tekninen tuki ja koulutus maa- ja metsätalouden, maaseudun kehittämisen, ympäristön parantamisen ja suojelun, vesiviljelyn ja kalastuksen ja luonnonsuojelun alalla sekä luonnonvarojen käytön ja hoidon alalla;

c) maatalouden, karjankasvatuksen, metsätalouden ja vesiviljelyn harjoittaminen ja niistä saatavien tuotteiden myynti, maatilojen, vuorialueiden, maa- ja metsätalous-, ympäristö- ja luonnonsuojelukeskusten sekä luonnonvaraisten alueiden ja luonnonvarojen hallinto ja hoito;

d) uusien tekniikoiden, uusien maa- ja metsätalouteen, ympäristönsuojeluun, vesiviljelyyn ja kalastukseen liittyvien järjestelmien ja luonnonvarojen järkevään käyttöön perustuvien järjestelmien edistäminen, kehittäminen ja sopeuttaminen;

e) vastaavanluonteisen irtaimen omaisuuden valmistaminen ja myynti;

f) suuronnettomuuksien, kasvi- ja eläinsairauksien sekä metsäpalojen ennaltaehkäisy ja torjunta sekä luonteeltaan kiireellisten töiden ja teknisten tukitoimien suorittaminen;

g) maataloutta ja ympäristönsuojelua ja maaseutuväestöä hyödyttävien infrastruktuurien rakentamisen ja käytön rahoittaminen sekä yhtiöiden perustaminen ja osuuksien hankkiminen sellaisissa jo perustetuissa yhtiöissä, joiden toimiala vastaa Tragsan toimialaa;

h) toimet ja työt, tekninen tuki, neuvonanto sekä palvelujen tarjoaminen kolmansien henkilöiden pyynnöstä maaseutuun, maa- ja metsätalouteen, ympäristöön liittyvissä kysymyksissä valtion alueella ja sen ulkopuolella itse tai sen tytäryhtiöiden välityksellä.

4. Hallinnon omana toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä Tragsan on suoritettava yksinoikeudella itse tai tytäryhtiöidensä välityksellä työt, jotka valtionhallinto, itsehallintoalueet ja niiden alaiset julkiset elimet antavat sen suoritettaviksi yhtiön toimialaan kuuluvilla aloilla ja erityisesti työt, jotka ovat luonteeltaan kiireellisiä tai jotka on määrätty suoritettaviksi tietyn kiireelliseksi todetun tilanteen perusteella.

– –

5. Tragsa ja sen tytäryhtiöt eivät voi osallistua hankintoja koskeviin kilpailumenettelyihin, joiden järjestäjinä ovat viranomaiset, joiden toiminnallisena välineenä ne toimivat. Ellei tarjoajia ilmoittaudu kilpailumenettelyyn lainkaan, voidaan julkisen tarjouspyyntömenettelyn kohteena olleet työt antaa kuitenkin Tragsalle.

6. Sellaisten urakoiden, töiden, hankkeiden, selvitysten ja tavarantoimitusten, jotka on toimeenpantu Tragsan välityksellä, hinta määrätään soveltamalla kuhunkin suoritettuun työvaiheeseen vastaavaa taksaa, jonka toimivaltainen viranomainen vahvistaa. Taksat lasketaan todellisten kustannusten perusteella ja niiden soveltaminen valmistuneisiin työvaiheisiin on perusteena suoritetuille investoinneille ja palveluille.

7. Niihin töitä, tavarantoimituksia, neuvonantoa ja teknistä tukea sekä palveluja koskeviin sopimuksiin, joita Tragsa ja sen tytäryhtiöt tekevät kolmansien henkilöiden kanssa, sovelletaan [lain 13/1995] säännöksiä sopimusten julkisuuden, kilpailuttamisen ja muodon osalta, jos nämä sopimukset ovat arvoltaan vähintään [lain 13/1995] 135 §:n 1 momentissa, 177 §:n 2 momentissa ja 203 §:n 2 momentissa vahvistetun suuruisia."

11 Tragsaan sovellettavasta sääntelystä 5.3.1999 annetussa kuninkaan asetuksessa 371/1999 (BOE nro 64, 16.3.1999, s. 10605) täsmennetään tätä yhtiötä ja sen tytäryhtiöitä koskevaa oikeudellista, taloudellista ja hallinnollista sääntelyä suhteessa viranomaisiin niiden toimiessa hallinnollisessa toiminnassa valtion alueella tai sen ulkopuolella kyseisten viranomaisten omana toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä.

12 Kuninkaan asetuksen 371/1999 2 §:n mukaan Tragsan koko pääoma on julkisessa omistuksessa.

13 Kuninkaan asetuksen 3 §:ssä, jonka otsikkona on "Oikeudellinen järjestelmä", säädetään seuraavaa:

"1. Tragsa ja sen tytäryhtiöt ovat valtionhallinnon ja kunkin kyseeseen tulevan itsehallintoalueen oma toiminnallinen väline ja tekninen yksikkö.

Valtionhallinnon ja itsehallintoalueiden aluehallinnon eri osastot ja ministeriöt sekä niiden alaiset hallintoelimet ja kaikki niihin toimintasuunnitelmiensa toteuttamiseksi sidoksissa olevat yksiköt voivat antaa Tragsan tai sen tytäryhtiöiden suoritettavaksi niiden toimivaltuuksien ja tehtävien hoitamisen kannalta välttämättömiä töitä ja muita tehtäviä, sekä ylimääräisiä tai liitännäisiä töitä ja tehtäviä tässä kuninkaan asetuksessa vahvistettujen säännösten mukaisesti.

2. Tragsan ja sen tytäryhtiöiden on suoritettava yksinoikeudella hallintoviranomaisten niille osoittamat työt ja tehtävät. Tämä velvollisuus koskee yksinomaan niitä toimeksiantoja, jotka sille on annettu sillä perusteella, että se on hallinnon oma toiminnallinen väline ja tekninen yksikkö toimialaansa kuuluvilla alueilla.

3. Tragsalle ja sen tytäryhtiöille sellaiset kiireelliset toimenpiteet, joiden suorittamisesta päätetään kaikentyyppisten katastrofien ja suuronnettomuuksien yhteydessä ja jotka toimivaltainen viranomainen niille osoittaa, ovat sekä pakollisia että ensisijaisia.

Hätätilanteessa, jossa viranomaisten on toimittava välittömästi, ne voivat käyttää Tragsaa ja sen tytäryhtiöitä suoraan ja määrätä niiden suoritettavaksi toimenpiteet, joita henkilöiden ja omaisuuden suojelu sekä palvelujen ylläpito tilanteessa parhaalla mahdollisella tavalla edellyttää.

Tätä varten Tragsa ja sen tytäryhtiöt on sisällytetty olemassa oleviin vaarantorjunta- sekä toimintaohjelmiin ja niihin sovelletaan niitä koskevia toimeenpanomääräyksiä. Tämänkaltaisissa tilanteissa ne ottavat pyynnöstä käyttöön kaikki mahdolliset voimavaransa.

4. Hallintoviranomaiset voivat muiden viranomaisten tai julkisoikeudellisten yksikköjen kanssa harjoittamansa yhteistyön puitteissa tarjota toiminnallisena välineenään toimivan Tragsan ja sen tytäryhtiöiden palveluja muiden viranomaisten tai julkisoikeudellisten yksikköjen käytettäväksi omina toiminnallisina välineinään – –.

5. – – Maatalous-, kalastus ja elintarvikeministeriö sekä ympäristöministeriö hoitavat Tragsan ja sen tytäryhtiöiden osalta organisaatioon, valvontaan ja tarkastukseen liittyvät tehtävät.

6. Tragsan ja sen tytäryhtiöiden suhde omana välineenä ja teknisenä yksikkönä hallintoviranomaisiin on välineellinen eikä sopimussuhteeseen perustuva. Tragsa on tämän johdosta tytäryhtiöineen kaikilta osin luonteeltaan hallinnonsisäinen, riippuvuussuhteessa hallintoon ja sille alisteinen."

14 Kuninkaan asetuksen 371/1999 4 §:ssä, jonka otsikkona on "Taloudelliset säännökset", säädetään seuraavaa:

"1. Tämän kuninkaan asetuksen 3 §:n mukaisesti Tragsa ja sen tytäryhtiöt perivät niiden toteutettavaksi osoitetuista töistä, teknisestä tuesta ja neuvonannosta, tavarantoimituksista ja palvelusuorituksista summan, joka vastaa niille aiheutuneita kustannuksia, tässä pykälässä vahvistetun taksajärjestelmän mukaan – –.

2. Taksat lasketaan ja ne peritään kutakin suoritettua työvaihetta kohti ja ne vastaavat suoritusten todellisia kokonaiskustannuksia, olivatpa ne välittömiä tai välillisiä.

– –

7. Hallintoviranomaiset, joiden oma väline ja tekninen yksikkö Tragsa on, vahvistavat uudet taksat, olemassa olevien taksojen muutokset sekä niiden muuttamiseen liittyvät menettelyt, mekanismit ja laskutavat.

– –"

15 Kuninkaan asetuksen 371/1999 5 §:ssä, jonka otsikkona on "Toimenpiteitä koskeva hallinnollinen sääntely", säädetään seuraavaa:

"1. Tragsan tai sen tytäryhtiöiden hoidettavaksi annetuista pakollisista toimenpiteistä on laadittava tarvittaessa suunnitelmat, muistiot tai muut tekniset asiakirjat – –.

2. Ennen toimeksiannon laatimista, toimivaltaiset hallintoelimet hyväksyvät nämä asiakirjat ja noudattavat pakollisia menettelysäännöksiä, teknisiä, oikeudellisia ja varainkäytöllisiä muotoseikkoja sekä kustannusten valvontaa ja hyväksymistä koskevia muotosäännöksiä.

3. Hallintoviranomainen toimittaa virallisesti kunkin pakollisen toimenpiteen suorittamista koskevan toimeksiannon Tragsalle tai sen tytäryhtiöille hakemuksella, jossa on oltava asian taustan lisäksi viranomaisen nimi, toimenpiteen suorittamiselle asetettu määräaika, toimenpiteen hinta, sen suorittamiselle talousarviossa varattu määräraha ja tarvittaessa toimenpiteen rahoittamiseen tarvittavat vuosittaiset maksuerät, niiden suuruus sekä suoritettavaa toimenpidettä johtava henkilö – –

– –"

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

16 Ennakkoratkaisupyynnössä esitetyt tosiseikat voidaan esittää yhteenvedonomaisesti seuraavalla tavalla.

17 Asemfo kanteli Tragsasta 23.2.1996 vaatien sen osalta todettavaksi, että Tragsa käyttää väärin määräävää asemaansa metsätalousalan urakoiden, palvelujen ja hankkeiden Espanjan markkinoilla, koska se ei noudata laissa 13/1995 säädeltyjä hankintamenettelyjä. Asemfon mukaan Tragsan erityisasema antaa tälle mahdollisuuden panna toimeen suuria määriä hallinnon siltä suoraan tilaamia urakoita julkisten hankintasopimusten tekemistä ja vapaata kilpailua koskevien periaatteiden vastaisesti, mikä poistaa kaiken kilpailun Espanjan markkinoilta. Koska Tragsa on yhteisön oikeudessa tarkoitettu julkinen yritys, sen ei pitäisi saada osakseen

suotuisampaa kohtelua julkisten hankintasopimusten tekemistä koskeviin sääntöihin nähden vain siitä syystä, että kyseessä on hallinnon tekninen yksikkö.

18 Toimivaltainen viranomainen hylkäsi 16.10.1997 tehdyllä päätöksellä tämän kantelun sillä perusteella, että Tragsa on hallinnon oma yksikkö, jolla ei ole itsenäistä päätösvaltaa ja jonka tehtävänä on suorittaa työt, jotka siltä tilataan. Koska kyseinen yhtiö toimii markkinoiden ulkopuolella, sen toiminta ei kuulu kilpailuoikeuden säännösten soveltamisalaan.

19 Asemfo nosti kanteen tästä hylkäävästä päätöksestä Tribunal de Defensa de la Competenciassa. Tämä tuomioistuin hylkäsi kanteen 30.3.1998 antamallaan tuomiolla, jossa se katsoi, että Tragsan suorittamat toimeksiannot on katsottava hallinnon itsensä suorittamiksi ja että näin ollen kilpailuoikeuden säännösten rikkomisesta voisi olla kysymys ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseinen yhtiö toimisi itsenäisesti.

20 Asemfo valitti tästä tuomiosta Audiencia Nacionaliin, joka vuorostaan 26.9.2001 antamallaan tuomiolla vahvisti tämän ensimmäisessä asteessa annetun tuomion.

21 Asemfo teki kassaatiovalituksen tätä tuomiota vastaan Tribunal Supremossa väittäen, että Tragsaa ei voitu sillä olevan julkisen yrityksen aseman vuoksi katsoa hallinnon omaksi yksiköksi, mikä mahdollistaisi poikkeamisen julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevasta sääntelystä, ja että tätä yhtiötä koskeva oikeudellinen järjestelmä, sellaisena kuin se on vahvistettu lain 66/1997 88 §:ssä, ei voi olla yhteisön oikeuden mukainen.

22 Tribunal Supremo katsoi, että Tragsaa on pidettävä hallinnon toiminnallisena välineenä, joka voi vain panna toimeen viranomaisten antamia käskyjä ilman, että se voisi kieltäytyä siitä tai vahvistaa toimenpiteidensä hinnat. Tribunal Supremo ei ollut varma siitä, oliko Tragsaa koskevaa oikeudellista järjestelmää pidettävä yhteisön oikeuden mukaisena sen yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella, joka koskee julkisten hankintasopimusten tekemistä ja vapaata kilpailua koskevien yhteisön oikeussääntöjen soveltamista julkisiin yrityksiin.

23 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin viittaa siihen, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-349/97, Espanja vastaan komissio, 8.5.2003 antamassaan tuomiossa (Kok. 2003, s. I-3851) todennut Tragsan osalta, että kyseistä yhtiötä on pidettävä välineenä, jonka avulla hallinto voi toimia suoraan. Se toteaa sitten, että sen käsiteltävänä nyt olevassa asiassa vallitsevat olosuhteet ovat sellaisia, ettei niitä ole voitu ottaa huomioon kyseisessä tuomiossa. Se viittaa esimerkiksi julkisen pääoman suureen osuuteen maatalouteen liittyvien töiden markkinoilla, mikä johtaa näiden markkinoiden huomattavaan vääristymiseen, vaikka tämä yhtiö toimikin oikeudellisesti markkinoiden ulkopuolella, koska oikeudellisesti tarkastellen kyseessä on hallinnon itsensä harjoittama toiminta.

24 Tribunal Supremo päätti tämän vuoksi lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Voidaanko EY 86 artiklan 1 kohdan nojalla sallia se, että Euroopan unionin jäsenvaltio vahvistaa lailla julkista yritystä koskevan oikeudellisen järjestelmän, jonka perusteella tämä voi suorittaa julkisia rakennusurakoita noudattamatta tarjouskilpailussa tehtäviä julkisia hankintoja koskevaa yleistä järjestelmää silloin, kun erityisiä kiireellisiä tai yleistä etua koskevia syitä ei ole, riippumatta siitä, alittuuko vai ylittyykö asiaa koskevissa yhteisön direktiiveissä tarkoitettu kynnysarvo[?]

2) Onko tällainen oikeudellinen järjestelmä yhteensopiva – – direktiivin 93/36 – – ja – – direktiivin 93/37 – – sekä aikaisempien muuttamisesta [13.9.2001] annetun komission direktiivin 2001/78/EY [EYVL L 285, s. 1] – jota on hiljattain muutettu [julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta] 31.3.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/18/EY [EUVL L 134, s. 114] – kanssa[?]

3) Voidaanko asiassa Espanja vastaan komissio esitettyä tulkintaa joka tapauksessa soveltaa Tragsaan ja sen tytäryhtiöihin, kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen muu julkisia hankintoja koskeva oikeuskäytäntö sekä se, että hallinto antaa Tragsan hoidettavaksi suuren määrän rakennusurakoita, joihin ei näin ollen sovelleta vapaata kilpailua koskevaa sääntelyä, mikä voi merkittävästi vääristää merkityksellisiä markkinoita?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Tutkittavaksi ottaminen

25 Tragsa, Espanjan hallitus ja Euroopan yhteisöjen komissio kiistävät yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan lausua ennakkoratkaisukysymyksestä ja kyseenalaistavat ennakkoratkaisun pyytäneen tuomioistuimen esittämien kysymysten tutkittavaksi ottamisen edellytykset vetoamalla useisiin eri väitteisiin.

26 Kysymykset koskevat niiden mukaan ainoastaan kansallisten säännösten arviointia, minkä vuoksi yhteisöjen tuomioistuin ei ole toimivaltainen arvioimaan niitä.

27 Kysymykset ovat tämän lisäksi ainoastaan hypoteettisia, koska niillä pyritään saamaan vastaus kysymyksiin, joilla ei ole merkitystä pääasian ratkaisulle ja jotka eivät liity siihen. Vaikka ainoana asian kannalta merkityksellisenä oikeudellisena perusteena olisi se Asemfon esittämä peruste, jonka mukaan kyseessä on julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevien sääntöjen rikkominen, ei pelkästään sen perusteella voida kuitenkaan katsoa, että Tragsa on käyttänyt vääriin määräävää markkina-asemaansa. Lisäksi ne toteavat, ettei yhteisöjen tuomioistuin voi joutua tulkitsemaan julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevia direktiivejä sellaisessa kansallisessa oikeudenkäyntimenettelyssä, jossa pyritään tarkastamaan, onko kyseinen yhtiö käyttänyt väärin väitettyä määräävää asemaa.

28 Tragsa, Espanjan hallitus ja komissio katsovat, ettei ennakkoratkaisupyynnössä ole lainkaan merkityksellisiä markkinoita tai Tragsan väitettyä määräävää markkina-asemaa koskevia tietoja. Siinä ei ole niiden mukaan esitetty myöskään yksityiskohtaisia perusteluja EY 86 artiklan soveltamisen osalta, eikä siinä mainita mitään tämän perustamissopimuksen määräyksen soveltamisesta yhdessä EY 82 artiklan kanssa.

29 Aluksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vaikka yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole EY 234 artiklan nojalla vireille saatetussa menettelyssä lausua kansallisten oikeussääntöjen yhteensopivuudesta yhteisön säännösten kanssa, koska kansallisten oikeussääntöjen tulkinta kuuluu kansallisille tuomioistuimille, se on kuitenkin toimivaltainen esittämään kansallisille tuomioistuimille kaikki sellaiset yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla ne voivat arvioida kansallisten oikeussääntöjen yhteensopivuutta yhteisön lainsäädännön kanssa (asia C-506/04, Wilson, tuomio 19.9.2006, Kok. 2006, s. I-8613, 34 ja 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Toiseksi samoin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 234 artiklan mukaisessa yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Näin ollen kun kansallisten tuomioistuinten esittämät kysymykset koskevat yhteisön oikeussäännön tulkintaa, on yhteisöjen tuomioistuin lähtökohtaisesti velvollinen ottamaan niihin kantaa (ks. mm. asia C-286/02, Bellio F.lli, tuomio 1.4.2004, Kok. 2004, s. I-3465, 27 kohta ja asia C-217/05, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, tuomio 14.12.2006, Kok. 2006, s. I-11987, 16 ja 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Kolmanneksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen tuomioistuimen esittämä pyyntö voidaan jättää tutkimatta vain, jos on ilmeistä, että pyydetyllä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (asia C-238/05, Asnef-Equifax ja Administración del Estado, tuomio 23.11.2006, Kok. 2006, s. I-11125, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on todennut myös, että tarve saada sellainen yhteisön oikeuden tulkintaratkaisu, josta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyötyä, edellyttää, että sen on määriteltävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat olettamukset, joihin nämä kysymykset perustuvat (asia C-205/05, Nemec, tuomio 9.11.2006, Kok. 2006, s. I-10745, 25 kohta ja em. asia Confedración Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, tuomion 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Tämän osalta on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan välttämätöntä, että kansallinen tuomioistuin antaa edes vähäisen selostuksen niistä syistä, joiden perusteella se on valinnut ne yhteisön oikeuden säännökset ja määräykset, joiden tulkintaa se pyytää, ja siitä, miten nämä säännökset ja määräykset ja pääasiassa sovellettava kansallinen lainsäädäntö liittyvät toisiinsa (ks. mm. em. asia Nemec, tuomion 26 kohta ja yhdistetyt asiat C-94/04 ja C-202/04, Cipolla ym., tuomio 5.12.2006, Kok. 2006, s. I-11421, 38 kohta).

34 Pääasiassa on ensimmäiseksi todettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin ei voikaan ottaa sellaisenaan kantaa Tragsaa koskevan oikeudellisen järjestelmän yhteensopivuuteen yhteisön oikeuden kanssa, mikään ei estä sitä kuitenkaan esittämästä sellaisia yhteisön oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, joiden avulla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi itse lausua Tragsaa koskevan oikeudellisen järjestelmän yhteensopivuudesta yhteisön oikeuden kanssa.

35 Tämän perusteella on tutkittava se, onko yhteisöjen tuomioistuimella tiedossaan tämän tuomion 31–33 kohdassa esitetyn oikeuskäytännön valossa ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin.

36 Toisen ja kolmannen kysymyksen osalta todettakoon, että ennakkoratkaisupyynnössä selostetaan lyhyesti mutta täsmällisesti pääasiassa kyseessä olevat tosiseikat ja sovellettavan kansallisen oikeuden merkitykselliset säännökset.

37 Ennakkoratkaisupyynnössä todetaan selvästi, että riita-asia perustuu Asemfon tekemään, Tragsan oikeudellista asemaa koskevaan kanteluun, jossa pääasian kantaja esitti Tragsan voivan panna toimeen suuria määriä hallinnon sille suoraan osoittamia toimeksiantoja julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevissa direktiiveissä vahvistettuja julkisuussääntöjä noudattamatta. Tässä oikeudenkäyntimenettelyssä Asemfo väittää myös, että koska Tragsa on julkinen yritys, sen ei pitäisi saada osakseen suotuisampaa kohtelua julkisten hankintasopimusten tekemistä koskeviin sääntöihin nähden vain siitä syystä, että kyseessä on hallinnon tekninen yksikkö.

38 Lisäksi toiseen ja kolmanteen kysymykseen liittyen ennakkoratkaisukysymyksessä todetaan nimenomaisesti yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön viitaten ne syyt, joiden vuoksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevien direktiivien tulkintaa, ja se, millä tavoin asiassa merkityksellinen yhteisön lainsäädäntö ja asiaan sovellettava kansallisen lainsäädäntö liittyvät toisiinsa.

39 Ensimmäisen kysymyksen, joka koskee sitä, estääkö EY 86 artiklan 1 kohta Tragsaa koskevan oikeudellisen järjestelmän, osalta on muistettava, että kyseisen artiklan mukaan jäsenvaltiot eivät toteuta eivätkä pidä voimassa mitään toimenpidettä, joka koskee julkisia yrityksiä taikka yrityksiä, joille jäsenvaltiot myöntävät erityisoikeuksia tai yksinoikeuksia, ja joka on ristiriidassa EY:n perustamissopimuksen, etenkin EY 12 ja EY 81–EY 89 artiklan määräysten kanssa.

40 EY 86 artiklan 1 kohta on muotoiltu selvästi, mistä seuraa, että sillä ei ole itsenäistä merkitystä, vaan sitä on luettava yhdessä muiden asiassa merkityksellisten perustamissopimuksen määräysten kanssa.

41 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoittama asian kannalta merkityksellinen määräys on EY 86 artiklan 1 kohta yhdessä EY 82 artiklan kanssa.

42 Tähän on todettava, ettei ennakkoratkaisupyynnössä ole yksiselitteistä selvitystä Tragsan määräävän markkina-aseman olemassaolosta, sen väärinkäytöstä ja tällaisen aseman vaikutuksesta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

43 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen täytyy ymmärtää ensimmäisessä kysymyksessään tarkoittavan ensi sijassa toimeksiantoja, jotka voidaan luonnehtia julkisiksi hankinnoiksi. Yhteisöjen tuomioistuimen on joka tapauksessa lausuttava tästä käsityksestä toiseen kysymykseen annettavan vastauksen yhteydessä.

44 Edellä esitetystä seuraa, että yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, joita tarvitaan hyödyllisen vastauksen antamiseksi ensimmäiseen kysymykseen. Näin ei ole toisen ja kolmannen kysymyksen osalta.

45 Tästä seuraa, että vaikka ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys on jätettävä tutkimatta, ennakkoratkaisupyyntö on tutkittava kahden muun kysymyksen osalta.

Pääasia

Toinen kysymys

46 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisessa kysymyksessään, estävätkö direktiivit 93/36 ja 93/37, sellaisina kuin ne ovat muutettuina direktiiveillä 97/52, 2001/78 ja 2004/18, Tragsaa koskevan oikeudellisen järjestelmän kaltaisen oikeudellisen järjestelmän, jonka perusteella se voi suorittaa toimeksiantoja direktiiveissä vahvistettua sääntelyä noudattamatta.

47 Todettakoon ensin, että huolimatta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen viittauksista direktiiveihin 97/52, 2001/78 ja 2004/18, toinen kysymys on tutkittava – kun otetaan huomioon pääasian asiayhteys, sen tosiseikkojen tapahtumahetki sekä Tragsan harjoittaman toiminnan luonne, sellaisena kuin siitä on säädetty lain 66/1997 88 §:n 3 momentissa – tässä tapauksessa merkityksellisissä julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevissa direktiiveissä eli direktiiveissä 92/50, 93/36 ja 93/37 vahvistettujen sääntöjen kannalta.

48 Tältä osin on muistettava, että edellisessä kohdassa mainittujen direktiivien 1 artiklan a alakohdassa säädettyjen määritelmien mukaan julkisia palveluhankintoja, tavarahankintoja tai urakoita koskeva sopimus edellyttää rahallista vastiketta vastaan tehtyä kirjallista sopimusta, joka on tehty palvelujen suorittajan, tavarantoimittajan tai urakan suorittajan ja direktiivien 1 artiklan b alakohdassa tarkoitetun hankintaviranomaisen kesken.

49 Esillä olevassa asiassa on todettava ensinnäkin se, että lain 66/1997 88 §:n 1 ja 2 momentin mukaan Tragsa on valtionyhtiö, jonka pääomasta voi olla osuuksia myös itsehallintoalueilla. Tämän lain 88 §:n 4 momentissa ja kuninkaan asetuksen 371/1999 3 §:n 1 momentin ensimmäisessä kohdassa säädetään lisäksi, että Tragsa on valtionhallinnon ja kunkin kyseeseen tulevan itsehallintoalueen oma toiminnallinen väline ja tekninen yksikkö.

50 Kuninkaan asetuksen 371/1999 3 §:n 2–5 momentin ja 4 §:n 1, 2 ja 7 momentin nojalla Tragsalla on velvollisuus toteuttaa toimeksiannot, jotka valtionhallinto, itsehallintoalueet ja näiden alaisuudessa toimivat julkiset elimet osoittavat sille sen toimialalla eikä se voi itse vapaasti määrätä toimenpiteidensä hintoja.

51 Mainittakoon vielä kuninkaan asetuksen 371/1999 3 §:n 6 momentti, jonka mukaan Tragsan ja näiden julkisyhteisöjen välinen suhde ei ole luonteeltaan sopimussuhteeseen perustuva vaan kaikilta osin hallinnonsisäinen, riippuvuussuhteessa hallintoon ja sille alisteinen, koska tämä yhtiö on niiden oma toiminnallinen väline ja tekninen yksikkö.

52 Asemfo väittää, että sitä oikeudellista suhdetta, joka syntyy Tragsan vastaanottamien toimeksiantojen perusteella, on muodollisesta yksipuolisuudestaan huolimatta itse asiassa täysin kiistattomasti – kuten yhteisöjen oikeuskäytännössä on todettu – pidettävä kiistattomana sopimussuhteeseen perustuvana siteenä tilauksen tekijään. Asemfo viittaa tässä yhteydessä asiassa C-399/98, Ordine degli Architetti ym., 12.7.2001 annettuun tuomioon (Kok. 2001, s. I-5409). Näin ollen Asemfo katsoo, että vaikka Tragsa näyttää toimivan viranomaisten toimeksiantojen perusteella, se on todellisuudessa hallinnon sopimuspuoli, minkä vuoksi julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevia sääntöjä pitäisi soveltaa.

53 Edellä mainitussa asiassa Espanja vastaan komissio annetun tuomion 205 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi nyt esillä olevasta tapauksesta poikkeavien olosuhteiden vallitessa, että Tragsan on Espanjan viranomaisten toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä suoritettava yksinoikeudella itse tai tytäryhtiöidensä välityksellä työt, jotka valtionhallinto, itsehallintoalueet ja niiden alaiset julkiset elimet antavat sen suoritettavaksi.

54 On huomattava, että ellei Tragsalla ole minkäänlaista valtaa päättää siitä, suorittaako se kyseisten toimivaltaisten viranomaisten toimeksiannon, eikä siitä, mitä taksaa sovelletaan sen suorituksiin – mikä kansallisen tuomioistuimen on selvitettävä – sopimuksen olemassaoloa koskeva asianomaisten direktiivien soveltamisedellytys ei täyty.

55 Tästä riippumatta on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kilpailuttaminen ei ole julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevien direktiivien mukaan pakollista, vaikka sopimuspuolena on hankintaviranomaisesta oikeudellisesti erillinen yksikkö, silloin kun kaksi seuraavaa edellytystä täyttyvät: yhtäältä viranomaisella, joka on hankintaviranomaisena, on kyseiseen erilliseen yksikköön vastaavanlainen määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä ja toisaalta tämä yhtiö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavan julkisyhteisön tai sen omistavien julkisyhteisöjen kanssa (ks. asia C-107/98, Teckal, tuomio 18.11.1999, Kok. 1999, s. I-8121, 50 kohta; asia C-26/03, Stadt Halle ja RPL Lochau, tuomio 11.1.2005, Kok. 2005, s. I-1, 49 kohta; asia C-84/03, komissio v. Espanja, tuomio 13.1.2005, Kok. 2005, s. I-139, 38 kohta; asia C-29/04, komissio v. Itävalta, tuomio 10.11.2005, Kok. 2005, s. I-9705, 34 kohta ja asia C-340/04, Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomio 11.5.2006, Kok. 2006, s. I-4137, 33 kohta).

56 Asiassa on siis selvitettävä, täyttyvätkö Tragsan osalta nämä kaksi oikeuskäytännössä asetettua edellytystä, jotka on mainittu edellisessä kohdassa.

57 Ensin mainitun viranomaisen määräysvaltaa koskevan edellytyksen osalta on yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä todettu, että se, että hankintaviranomainen omistaa joko yksin tai yhdessä muiden viranomaisten kanssa kokonaan sen yhtiön osakepääoman, jonka kanssa hankintasopimus tehdään, voi lähtökohtaisesti olla osoitus siitä, että kyseisellä hankintaviranomaisella on tähän yhtiöön vastaava määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä (em. asia Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomion 37 kohta).

58 Pääasiassa selviää oikeudenkäynnin asiakirjoista, että – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava – 99 prosenttia Tragsan pääomasta on

Espanjan valtion itsensä omistuksessa holding-yhtiön ja vakuusrahaston välityksellä ja yksi prosentti neljän itsehallintoalueen, joilla kullakin on yksi osake, omistuksessa.

59 Väitettä siitä, että mainittu edellytys täyttyy vain niiden hankintojen osalta, jotka on tehty Espanjan valtion toimeksiannosta, eikä niiden osalta, joiden toimeksiantajana ovat itsehallintoalueet, joihin nähden Tragsaa pitäisi pitää kolmantena henkilönä, ei siis voida hyväksyä.

60 Lain 66/1997 88 §:n 4 momentin ja kuninkaan asetuksen 371/1999 3 §:n 2–6 momentin sekä 4 §:n 1 ja 7 momentin nojalla voitaneen todeta, että Tragsalla on velvollisuus toteuttaa viranomaisten, itsehallintoalueet mukaan lukien, sille antamat toimeksiannot. Tämä kansallinen sääntely osoittaa myös, että aivan kuten toimiessaan Espanjan valtion kanssa, ei Tragsa voi toimiessaan itsehallintoalueiden kanssa hallinnon omana toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä vapaasti vahvistaa toimenpiteidensä hintoja ja että sen suhde näihin alueisiin ei perustu sopimussuhteeseen.

61 Näyttää siis siltä, että Tragsaa ei voida pitää kolmantena henkilönä suhteessa itsehallintoalueisiin, jotka omistavat osan sen pääomasta.

62 Toisen edellytyksen osalta, joka koskee sitä, että Tragsan on harjoitettava pääosaa toiminnastaan sen tai niiden julkisyhteisöjen kanssa, joka tai jotka sen omistavat, todetaan oikeuskäytännössä, että silloin, kun yritys on useiden julkisyhteisöjen omistama, tämä edellytys voi täyttyä, vaikka kyseinen yritys ei välttämättä harjoita

pääosaa toiminnastaan näihin julkisyhteisöihin lukeutuvan tietyn julkisyhteisön kanssa, vaan näiden julkisyhteisöjen kanssa ne yhtenä kokonaisuutena käsittäen (em. asia Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomion 70 kohta).

63 Pääasiassa oikeudenkäynnin asiakirjoista selviää, että Tragsa harjoittaa keskimäärin yli 55 prosenttia toiminnastaan itsehallintoalueiden kanssa ja lähes 35 prosenttia Espanjan valtion kanssa. Tästä nähdään, että tämän yhtiön toiminnasta pääosa toteutuu niiden julkisyhteisöjen ja julkisten elimien kanssa, jotka sen omistavat.

64 Näin on siis todettava, että tämän tuomion 55 kohdassa mainitut, oikeuskäytännössä asetetut kaksi edellytystä täyttyvät esillä olevassa asiassa, mikä kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin varmistettava.

65 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivit 92/50, 93/36 ja 93/37 eivät estä Tragsaa koskevan oikeudellisen järjestelmän kaltaista oikeudellista järjestelmää, jonka perusteella tämä voi julkisena yrityksenä ja toimien useiden hallintoviranomaisten omana toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä toteuttaa toimeksiantoja näissä direktiiveissä vahvistettua sääntelyä noudattamatta, edellyttäen yhtäältä, että kyseessä olevilla viranomaisilla on kyseiseen yritykseen vastaavanlainen määräysvalta kuin niillä on omiin yksikköihinsä, ja toisaalta, että tällainen yritys harjoittaa pääosaa toiminnastaan näiden samojen viranomaisten kanssa.

Kolmas kysymys

66 Kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toiseen kysymykseen annettu vastaus, ei kolmanteen kysymykseen ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

67 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annettu neuvoston direktiivi 92/50/ETY, julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/36/ETY ja julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/37/ETY eivät estä Transformación Agraria SA:ta koskevan oikeudellisen järjestelmän kaltaista oikeudellista järjestelmää, jonka perusteella se voi julkisena yrityksenä ja toimien useiden hallintoviranomaisten omana toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä toteuttaa toimeksiantoja näissä direktiiveissä vahvistettua sääntelyä noudattamatta, edellyttäen yhtäältä, että kyseessä olevilla viranomaisilla on kyseiseen yritykseen vastaavanlainen määräysvalta kuin niillä on omiin yksikköihinsä, ja toisaalta, että tällainen yritys harjoittaa pääosaa toiminnastaan näiden samojen viranomaisten kanssa.

Allekirjoitukset